

UNIVERSUL

Literar

Director: STELIAN POPESCU.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA

11, STRADA BRZEJIANI, 11

REVISTA
SAPTAMANALAPREȚUL 25 BANI
Abonament 10 Lei pe an

SUMAR:

D. Naneu	După luptă
Al. Cazaban	Porumbelii voiajori
Ion Pălat	In parc
D. Iacobescu	Seara
Emil Iancu	Claca
Dragoș Protopopescu	Scrisoare
Vintilă Panta	Medor
Cridim	Mi-e somn
Popie	Amintiri din Campanie
Leontin Iliescu	Benito Perez-Goldos
Ion Măgu	Sonet
Gabriel Denna	Din literatura cerului
Petra Ghiță	Umbre
G-tin P. Rothovyd	Epigrame
M. N. Sărbulescu	Tudor Vladimirescu
A. Kralnik	Culege-și lacrimile

Mișcarea literară și artistică:

V. P.	Cronica dramatică (Baia Domniței și Phi-Phi)
M. M.	Cronica literară (Siropi de Rouă)

Ecoari

LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI

„UNIVERSUL”

SE GASEȘTE DE VANZARE
URMATOARELE VOLUME :

Memoriile regelui Carol 17 volume, colecția completă	„ 10.—
Carol I Regele României	„ 2.—
Principele Carol Anton de Hohenzollern	„ 1.50
Memoriile Principesei Luisa a Saxoniei	„ 1.50
Pășanii minunate ale lui Petre Schlemil	„ 1.—
Regina bucătăriei	„ 2.50
Conversațiuni moderne în 6 limbi	„ 3.50
Călătoria în India 2 volume	„ 3.—
Dragoste din alte timpuri 2 vol.	„ 2.—
Tragedie cerească	„ 1.50
Călăul din Berlin 8 volume colecția completă	„ 10.—
Două nuvele de Carmen Sylva	„ 1.50
Aventurile unui călugăr	„ 1.—

Pentru provincie porto 30 bani

UNIVERSUL LITERAR

DUPA LUPTA

(IMITAȚIE)

de D. NĂNU

Noaptea albă, vânt de gheață, câmpul înroșit de sânge.
Mă viteji dorm somnul veșnic, fără cruce, ne 'nveliti
Pumnii încleștați pe spadă au rămas înțepeniti
Intr'un jalnic aleluia, stolul corbilor se strânge.

Banul singur se trezește, aiurit în câmp de luptă..
Norii fug pe fruntea lunii ca pe-o țidă de schelet
Ci viteazul se ridică sprjinit de o lance ruptă
Peste hainele lui scumpe, rana-i picură încet.

— „Hei voinici! nu-i viu nici unul, de urât aci să-mi fie?”
Linște... toți zac... ici colo frunți în lună strălucesc..
E cosită foarca toată din mânuchiul muntenesc
Singur Banul își rotește ochi de vultur în câmpie.

— „Ah! armura-i ciuruită, coiful, armele sfărmate.
Scutul a sărit din cue, de-o săcure de păgân
Ochi-mi sângera... în țărână ca un câine-o să rămân!
Ce e urletul acesta? — ha! sunt fiare 'nfometate...”

Vin tu corb, solie a morții, — lanțurile vieți-s grele!
Iată pieptu-mi gol! deschide-l, înfigând ciocul de fier
Smulge-mi inima în ghiare, naltă-te cu ea la cer
Și la Vornicul, acasă, caldă du-o dragei mele!

Colo 'n turnul cel de piatră unde vulturii s'adună
Vei vedea-o albă, dreapta cu ochi dulci în zări prăfuită
Din spre lagăr să zărească, olăcari în sbor venind
C'o plictică ștafetă dela Ban, c'o vorbă bună.

Du-te sol, și spune-i mândri că luptând cu 'nversurare
A fost dulce ceasul morții adormind cu ea în gând.
Iar în mâinele-i de floare, a mea inimă punând
Ai să vezi, ce duce zămbet, ~~fiu~~ Vornicului, are!

Eu de-acuma mor! pe-o rază vin arhanghelii... mă chiamă
Lupii pot să mă sfășie... iar de rane al meu duh,
Sus la sânul celui veșnic, urcă limpede 'n văzduh
Să s'oseze 'n rai alături cu vitejii mari de-o samă!

D. Nănu

PORUMBEII VOIAJORI

de AL. CAZABAN

Cred că a-ți auzit sau veți fi cetit ceva despre porumbeii voiajori, despre acești curieri înaripați cari în războaiele de alt' dată erau întrebuințați să transmită, în penele din coadă, secrete de război, sburând peste frontul inamic.

Ei bine, armata noastră când s'a pregătit să intre în război pentru dezdrobirea popoarelor, n'a neglijat nimic și-a căutat să se folosească și acum, de acest mijloc de corespondență.

Un general dela geniu, cel care a stăruit mai mult pentru înființarea unui post de porumbeii voiajori, iată cum și-a susținut proiectul:

«Porumbielul-voiajor, s'a constatat, în funcție de spionaj, poate s'aducă cele mai mari servicii armatei, deci țării dacă își poate îndeplini misiunea. Dar această misiune rare ori o poate îndeplini căci, în drumul său lung, dacă mesagerul scapă să fie prins și mâncat de hereți, riscă să fie împușcat de un vânător sau soldat. Iar dacă scapă să fie împușcat, se poate întâmpla — și lucru se întâmplă foarte des — să întâlnească un tovarăș de sex contrar și atunci îl urmează la coteț, dezertând astfel dela datoria către țară».

În urmă acestui argument, postul de porumbeii-voiajori a și fost instalat pe platoul de la Cotroceni, într'o remiză a regimentului de geniu, lungă de treizeci de metri și lată de zece.

Cotetele, aranjate cu multă simetrie, cuprindeau peste două sute de porumbeii, afară de ouă și de pui. Comanda postului o avea un bătrân căpitan de geniu, având sub ordinul său: doi locotenenți, un sublocotenent, trei sergenți și douăzeci de soldați, din cari

cei mai mulți voluntari de război.

Soldații aveau însărcinarea să rânească cotețele de „produsele galinaceilor”. Sergenții să'i supravegheze și să caute oule de prin cuibare. Sublocotenentul avea în păstrare registrul de nașteri și decese, căci fiecare porumbiel își avea, în regulă, starea lui civilă. Cei doi locotenenți erau ocupați cu instrucția și dresarea noilor curieri. Despre căpitan, ce să vă spun? În calitate lui de comandant ce era să facă?.. Comandă!

Porumbielul-voiajor e la fel cu toți porumbeii. Se deosebește numai în acea că la picior are un inel de metal, pe care e gravat numărul porumbielului, anul nașterii și numele postului de care aparține. Ei erau foarte bine îngrijiți. Dacă vreun sbârilit în pene dădea semn de o ușoară indispoziție, medicul regimentului era chemat în grabă.

Într'o dimineață, căpitanul intră incrunțat la față. După ce adună în jurul său lumea dintre cotețe, vorbi:

«Sunt informat că unii spioni vrăjmași din Capitală, se servesc în transmiterea secretelor de război, de porumbeii voiajori! Vedeți dar ce pericol mare pentru țară. De asta deschideți-vă ochii în patru. Vă sfătuiesc ca pe niște copii, că de îndată ce veți întâlni un porumbiel suspect, nu'l perdeți din vedere: Urmăriți-l unde șade și veniți de raportați de urgență. Ați înțeles?»

Deși nimeni nu știa cum s'ar putea deosebi un porumbiel suspect de unul ne suspect, și cum mai ales Par și putut urmări în sbor, totuși lumea răspunse în cor:

— Înțeles d-le căpitan!...

După trei zile, unul din cei trei sergenți,—învoit să doarmă în oraș întârziat cu vreo două ceasuri dela slujbă. Nenorocul lui: În ziua cea s'a întâmplat să vie mai de vreme căpitanul.

Cum îl simți pe sergent că venise târziu, se răsti la el:

— Unde ai umblat pușlama?... Așa înțelegi să-ți faci datoria pe timp de război? Unde ai umblat? Hai spune!

Toată groaza care se adunase pe fața sireată a sergentului, se risipi deodată: Drept, fără să clipească, răspunse:

— Traiți domnule căpitan... Am urmărit niște porumbeii suspecti... Tocmai veneam să vă raportez...

— Unde, cum?... Ce zici.— se alarmă căpitanul.

Căpătându-și cu totul siguranța, sergentul raportă:

— Am observat, din ordinul Dumneavoastră, că, de câte-ori vin aeroplanelor vrăjmașe, și mai ales când încep a trage tunurile, porumbeii unuia din mahalaua noastră se ridică în aer, cu toții, și zbor sus-sus de nu se mai văd cu ochii.... Cum pleacă aeroplanele, iarăși vin porumbeii și se lasă pe coteț...

Căpitanul care ascultase cu luarea-aminte cele spuse, întrebă cu vocea joasă:

— Și după întoarcerea porumbeilor, n'ai observat în curte... ceva... suspect?

O cută groasă se ivi între sprincenele sergentului:

— Eri, am observat ceva suspect.

— Ce? Spune!

— Cum s'au întors porumbeii, o femeie eși și le deto grăunțe... Unul mai blând, l s'a pus pe umeri.. ea l'a luat în mână...

— Și s'a uitat la coadă ?
— se repezi comandantul.

— S'a uitat... și la coadă și sub coadă.

Capitanul, după puțină gândire:

— Sții cine stă în curte ?

— Sfiu...

— Cum îl cheamă ?

— Franz Șlag...

— Șlag! — sări comandantul — Și nu-mi spui de la început... la te sergent... la patru soldați și un sac, și adămi-l pe neamț cu toți porumbii lui, da cu toți.

— Da, vedeți, Neamțul e în lagărul de la Ialomița...

— A, ha !. Bine i-au făcut!.. Adu-mi nemțoaica... Ba nu !. Acu, deodată, adă numai porumbii.

După prânz, volnicii noștri s'au întors cu sacul încărcat de porumbii lui Șlag. Unul dintr-un soldați avea o sgarie-tură destul de adâncă în față.

— M'a sgarieat hoata de nemțoaică — se plângea omul

— Auzi că n'avem voie să'i luăm porumbii, când e ordina !... Da copiii, ce mai plângeau... De ce să le faci ? Porumbii lor...

Capitanul veni la birou mai devreme de cât ori când. Dând cu ochii de porumbii, răchiziționați, se repezi și începutu să'i caute cu deamănuntul pe spate, pe burtă, pe coadă sub coadă.

Când ajunse, cu cercetarea, la al treilea porumbel, strigă:

— Unde te uși locotenentel.. Vino de vezi... A, presimțirea mea nu m'a înșelat niciodată. Uite vezi !..

Și îi vâri sub ochi, porumbielul care se sbătea înspăimântat. Pe coadă și pe stârcul aripelor, penele purtau niște urme colorate.

— Uite vezi — îl lămurii capitanul — Semnele astea

care îți par niște pete, trebuie săfie un alfabet conventional. Cine știe ce spun semnele astea!.. Locotenentul vru parcă să spună ceva, dar își mușcă buza.

La al cincelea porumbiel, comandantul iar strigă:

— D'apoi aci!.. Alte semne și mai complicate... Ai dracului nemți!.. Poftim aci semnele convenționale sunt punctate... Uite, locotenente, vezi vezi cum sunt grupate punctele... ca la alfabetul telegrafic.

Și într'adevăr, porumbelul care părea bolnav, avea coatoarele penelor dela aripi și dela coadă, găurite ca de un vârf de ac.

Incântant de această descoperire, căpitanul alergă la comandantul regimentului, cu porumbii în brațe. Comandantul regimentului îl felicita pentru osteneală, și fu de părere ca penele însemnate să fie fotografiate și trimise la experții Marelui Stat Major, ca să-și dea avisul.

Fie că experții au avut altă treabă, fie că n'au putut să afie cheia alfabetului, dar regimentul n'a mai primit nici un avis

Căpitanul nu se lasă:

— Așa! în țara noastră!.. Totul se tratează în glumă... În Germania, să fi făcut un ofițer o așa descoperire era avansat și decorat!

Și se hotărâ să deslege el singur enigma. În chiar din clipa cea, se pușe pe lucru, dând ordin unui sergent s'aducă la cazarmă pe nemțoaică.

Bjată femeie intră tremurând, nemai înțelegând ce putea avea armata română cu sărăcia ei. Dădu-se toți porumbii, ce mai voiau de la ea ? găinele ?

Căpitanul se gândi că ar fi

bine să întrebuițeze față de femeia spionului, metoda intimidării. Cum o văzu intrând, bătu cu pumnul în masă:

— O să te înghiță pușcăriă, nenorocită!

Pe femeie o cuprinse crampele de stomac de frică:

— Ce am făcut eu ?!. Eu n'am făcut nimic...

— Dacă n'ai făcut tu, a făcut bărbatul tău!

— Nici el n'a făcut nimic.. El este bătrân...

— Bătrân, bătrân! — își bălăbani capul inciudat căpitanul — dar și-a trădat țara care i-a dat ospitalitate !.. Dacă n'a făcut nimic ce înseamnă asta ?

Și sub ochii mițați ai femeii îi vâri porumbelul cu penele pătate:

— Cine a făcut semnele astea ?

— Cine le-a făcut ! se miră femeia... Ei singuri s'au murdărit când am văpsit noi coțelul din nou... Unii s'au murdărit de tot...

— Așa... văpșea ! clătină din cap comandantul oare cum m'ai potolit. Bine, văpșea, dar asta-i tot văpșea ?

Și arată porumbielul cu coada și aripile punctate.

Nemțoaica nu înțelegea ce vrea să-i spună. Căpitanul îi veni în ajutor:

— Ce te faci că nu vezi !.. Ce înseamnă punctele astea și pe aripi și la coadă...

— A, asta a fost plin de Lăusen de găină... Doi au murit...

— Ce'i asta lăusen — se înfurie căpitanul — Vorbește românește !

Femeia tremură:

— Lăusen este, poftiți de nu vă supărați... Lăusen este păduchi!

Al. Cazaban.

IN PARC

Când am venit târziu ca să te caut
 în parcul îmbrăcat în frunză lală,
 În parcul năpădit de ieșuri rele —
 Departe, pe-o cărare neamblată,
 Zării pe Zeul Toamnei trist și singur.

Cum atergam cu dorul dealtădată,
 Purtând în suflet rediurile verzi
 Și cerul clar și iarbă cu zorele
 Și visul viu, în care să te pierzi,
 Am stat pe loc legat de-o melodie,

Căci zeul Toamnei pe un flaut de aur
 Îmi tâlmăcea trecutul în surdină,
 Și soarele se stîNSE prin frunzări,
 Pălînd încet cu galbenă lumină,
 Iar cerul se făcu de-aură roșie.

Și frunzele sburară de rugină,
 Cu fluturi mari cu aripe ciudate,
 Wicleanul zeu cânta acum mai tare:
 Și frunzele foșniră spulberate...
 Foșniră cum foșnește amintirea.

Ion Pillat

SERA

Albert Samain.

Trec serafimii serii molatec peste flori...
 În catedrală Visul pe orgă aiurează,
 Iar ziua care scade în zări subtilizează
 O agonie lungă și dulce de culori.

Trec serafimii serii pe inimi, trec ușor...
 Fecioarele beau vraja aduse pe zefire
 În timp ce înălțimea destramă peste țire
 O leneșă ninsoare de gingașe palori.

Și rozele 'n grădină se pieacă în tăcere,
 Iar sufletul lui Schumann, rătăcitor prin sferă
 Îngână o mâhnire ce n'o poți vindeca.

Un copilăș se stinge departe, undeva...
 O suflute, închide c'un semn a vremii carte
 Un Inger va culege himerele-ți departe.

D. Iacobescu

BCU Cluj / Central University Library Cluj

POEME ÎN PROZA

CLACĂ

de Emil Isao

Șapte tere torc din fuior,
 șapte fete plîng.

Bătrînul scripcar își sdrân-
 gănește strunele, căci vîntul
 urlă la ferești.

Și șapte fete torc din fuior și
 firul îl deapănă din suflet. Și
 firul este tot mai negru și
 lacrămile să leagă în salbă.

Bătrînul scripcar cîntă din
 strune. căci vîntul urla la ferești.

— Au fost șapte flăcăi ru-
 meni, inima lor curată, ochii
 frumoși părul ca pana corbului,
 dinții ca mărgelile,

Și plugul fugea supt mina
 lor și doina le-o goneau cio-
 cirlii și brazda pe care au arat-o,
 încercuia o lume.

Au fost șapte flăcăi și șapte
 leșuri s'au făcut și nimeni nu
 i-a sărutat, căci corbi sătui au

zăcut pe inima lor și cloțul
 corbului l-a îndrăgit,

Și șapte fuloare sbirnaie și
 șapte fete plîng.

Și bătrînul scripcar aruncă
 lemnul sunător și-și îngroapă
 fața hohotînd în mîini...

Firul să țese din suflete, șapte
 fete torc, toată noaptea torc.

Și palide le află zorile, căci
 firul nu să mai sfirșește.

Emil Isao

MEDOR

de VINTILĂ PANTA

Când ești la țară, ce să faci? Urât și plictiseală pentru toți, dar pentru oamenii ce vin dela oraș, orășeni născuți și crescuți în țară? Iar vara, când s'a copt grâul, când pitpalacii se sbe-guesc în mei, ce să faci orășe-nul ce de nevoie stă la țară? Ce-a făcut și domnul Titu, judecător tânăr, acu picat dela învățătură; s'a apucat de vânat, și când te-ai apucat, greu te lași. Ca țigara o svârli din gură, te strămbi și îți aprinzi alta.

Vitii ca toate celelalte, greu să te desberii. Astea le-a înțeles și conita Maria, — că era însu-rat, judecătorul — și nici nu s'a mai căsnit să dea bărbatul pe brazdă, mă-l desvețe.

Ar fi fost degeaba, și lăsând la o parte urâtul ce-o cuprîndea stînd singură, îi mai dădea dreptate.

Vânătoarea era recreația lui: dela 8 dimineața până la unu și câteodată două de namieze. Ia judecătorie, cu capul toată de acte și procese. Acasă pe căldura lui Cuptor, trebuia să se odî-nească-nitel, dormea puțin pe la patru. Apoi, ce să facă omul? Prietenii nu, cu nevasta, ti se ur-ăște... s'a dus odată cu areu-doaia moșiei, să facă o „plim-bare“ pe miriști. „Jupânul“, un grecotel sprinten și subțire ca un țăr, dar om cumsecade, la învățat să ție pușca... s'a nime-rit să ochiască un sitar și cursa a fost gata. S'a prins în ea mai repede decât crezuse. Acum vâ-nă, vână cu patimă. Niciodată obosit, pururea vesel, bîdecau-ia gata să pornească. Cât țineau lunile de vară, vânat bere-het: propelițe, sitari, becații și mai pe toamnă, rațe și găște. Iarna, iepurii îl pasionau.

La început cu tolba goală, mai târziu mai sigur, din ce în ce mai mult. Și când a avut un câine ca lumea, numai vânat gătea conita Maria!

Că de, vânătoare fără câini, vorba ceia, nuntă fără lăutari,

și a suferit mult lipsa când n'a avut câine. Cumpărase unul de la un țăran și acu îi murise. Mare treabă nu prea făcuse cu el, nu era lucru grozav, curcitu-ră de ogar, bun la fugă, dar mi-ros de fel. Nu-i părea rău și to-tuși lipsa îl îngîndură, căci se văita în tot satul; iar altul nu era chip să dibuească.

Intr-o zi tot Jupânul l'a fost naș. A venit cu niște daraveri la judecătorie și l'a promis un câi-ne. Unul grozav: — „Îl amo de țunți anul... grozav domnule ju-decător!“ l'a trimis câinele și a avut dreptate. De toată frumu-sețea: mura, cu urechile lungi de-i veneau până peste bot, cu ochii vii și străbucari, corpul subțirel cu părul, lîns și lucios.

Cum a intrat „Medor“ pe ușă, a fost ca la el acasă. S'a gudurat înaintea noului stăpîn, a sărit în fața conitei, s'a lăsat să fie mîngăiat și a început să facă parte din familie. Domnul era încântat. Nu-l văzuse încă pe cîmp, dar era încântat și apoi se încredea în vorbele Jupânul-ului: „E grozav... mirbase de la o postă... și ascultă, cum îl strîgi, viitor. Apoi Medor avea o privi-ro-uită de isteție și ochii parca-i vorbeau-nitecă chiar în ziua a-ceia la propelițe, dar n'auv răd-dare până la cîmp și ești în curte. Medor era strasnic!

Facea „aport“ ne-pus de bine și călta cu o siguranță uluitoare. I se păruse d-lui până la ora o-bișnuită o vesucie, de aceea ple-că și mai de vreme ca în alte dăți, înfruntînd zădăful. Medor era voios; avea să-și toate calitățile și știa să se impună. Nu se depărta mai mult ca doi pași, se oprea, ia-raj pleca... se oprea și erau amă-n, doi mulțumiți!

Trecură prin miriști. Un pi-palac se auzi în stînga: Medor sări în două picioare, se gîndi și năbădăles se asternu pe fugă. Domnul țipa desnădăjdut:

— Medor! Medor! Vin aici!
— Câinele se opri-se, se uită

înapoi, sărea nebunește pe loc. Vânătorul se silea să-l ajungă.

— Medor și fugea după el, ținînd în dreapta pușca și în stînga geanta atârnată de umăr. Câinele iar o luă la fugă.

— Medor, vin aici! — și căi-nele se pierdu în lăunri. Rămă-se pe loc și începu să fluere:

— Medor, vin aici! — și apoi să drăne.

— Al dracului grece, ce jaură m'a dat, nu fac nimic cu el, am să îl trimt înduraț, auzi, fugo ca un desmetic... al dracului!

Și plecat vânătorul începu să se întoarne din drum, iar striga, iar fluera și toamna când să lăsa din mei, îi venit o idee: rădica-pușca și trase.

Un intrat îl răsunase numai de căl și Medor se zărea venind în galop, intrînd se opri lîngă stă-pîn, se gudură! Domnul îl privi cu dispreț și porni spre sat.

— Medor!

— Câinele iar fugea.

— Medor, vin aici! Medor, fi-mă! Al dracului!

Jaură!

— Câinele începuse să se de-șarteze deabîncile.

— Medor! — striga disperat, Medor! — și făcî să vrea, arun-că o verbă la întîmplare:

— Medor, *ella do!*

— Câinele se opri.

— *Ella do!*

— Se întoarse căl al clipi și se gudură vesel la picioarele stăpîn-ului.

D-nul Titu rîdea voios, îl mîn-găla.

— Saracu de tine! Ești și tu grec, mă! — și aplecându-se îl trase binișor de o ureche.

— Medor, Medorică, ce o să fac cu cu tine mă grecșorule? Me-dor! o să mă duc mai des pe la Jupânul.

Medorică, *ella do!*

— Și d-nul Titu a învățat gre-cește.

Vintilă Panta

SCRISOARE

MAMEI.

Mamă-ți scriu pe patul puștii
O scrisoare, dragă mamă,
Două rânduri pe o lamă
Dela patu-i, căci tu nu știi
Câte scrii cu patul puștu...

Câte scrii cu baioneta...
Eu, ce rău ca o fetiță
Sgârâiam, știi, pe tăblișă
De se'nfiora Georgeta,
Trag acum cu baioneta

Mea, ce mai inițiale,
Mari, frumoase, uniforme!...
Nu mai scriu așa agale,
Ci, cu mia, 'n uniforme
Fac pân' și cuneiforme...

Drept, cum crește-acasă metul,
Eu le-arunc, ca pe hârtie,
În vr'-un piept, vre-o scâfârlie,
— Nu-mi mai tremură condeiul
Ci scriu drept, cum crește meiul!

Și mai fac și 'nflorituri...
Scot un ochi? — i-un punct pe i...
Virguli câte-or trebui
Tai urechi, și 'nflorituri
Fac și'n colțuri reci de guri...

Dar, de câte ori pe-o carte
Să'ngăimesz vreau, mamă dragă
Două vorbe, nu-i de șagă;
Și mă simt scriind o carte
Mic, și-atâta de departe!

Și mă simt din nou băiatul
Slab, și palid la figură,
Dat de voi la 'nvățătură,
Ca să scrie-acum pe patul
Puștii, — unde vi-i bălatul?

Unde-s ochii lui albaștrii
Oglindind în ei tot cerul,
Unde-acum lucește fierul
Baionetei, ochi-albaștrii
Unde tu citeai ca 'n aștrii...?

Și-apoi glasul ca un dangăt
Mic, de clopot, când cânta
Cântăce cu „tra-la-la”,
Glasul moale ca un dangăt,
Aspru-acum de fum și zangăt.

Unde-i mâna lui „de medic”
Cum spuneai, — degete fine
Ca făcute să aline —
Albă, mâna mea de medic
Cursul sângelui să 'mpedic?

Mâna-aceasta dragă mamă,
Blândă, bună ca o mână
Și de pus parcă pe rând:
Neagră-acum ca de aramă,
Unde-i sufletul ei, mamă?

...Mă gândesc la astea toate
Când mă plec să scriu o carte
Și de-aceia, vezi tu, poate
Că mă simt când scriu o carte
Mic, și-atâta de departe...

Ochiului ce până 'n zare
Urmărea mai ieri dușmanul
Nu știi ce i se năzare,
Că nu vede-un rând sârmanul
Ochi care văd în zare.

Ci mi-i slab arătătorul,
Care-a stat vânjos pe lamă,
Și vroind să curm fulorul
Și să scriu: „cu bine, mamă”
Plânsu-și urcă 'n mine zvonul
Și uite, 'mi tremură creionul...

Dragos Protopopescu.

Amințiri din Campanie

Unul mare viteaz (N. C.)

*N-a fost mai plin de falnică mândrie
Nici Charles Quint și nici Louis Quatorze,
Pe unde calcă, floare, iarbă, orz,
Se pleacă sub atâta măreție*

*Mai de temut ca spada de Toledo,
Și mai grozav în forță ca Saturn,
El s-a zidit al sufletului turn
Pe baza celui mai eroic „Credo!”*

*Așă a fost! cu ochii plini de fâșfor,
Cu gândul plin de foc nepotolit...
Dar când războiul nostru a venit
Părea mai trist de cât un turc din Bösfor.*

*Deși cu chip de imperator antic,
S-a mălăimât viteazul meu, cu cușca
Ce și-a săpat departe, unde pușca
Nu ajungea, — nici tunul cel gigantic!*

*Dacă ar fi fost erou ca Charles Douze
Sau filozof adânc că Zoroastru,
Desigur că sub trăsnet de obuz,
Ar fi păstrat o liniște de astru.*

*Dar vai, când ne'mblânzită canonada
Creștea, cum crește vișorul în larg,
El se topea mai iute ca zăpada,
Și tremura mai rău ca un catarg*

Morala :

*La cel puțin vre-o cinspre-zece mie
A reușit „stimabilul” să stea,
Iar azi când au trecut acele zile,
Viteazul poartă la chipiu. o stea!*

POPIC

SONET

*Plutea în jurul razei de lumină
Ce scânteia în noaptea sepulcrală
Atras de vraja razei fascinată,
Un fluturaș în grații de albină.*

*Atras, robii de raza'nșelătoare
Se ondula în cercuri grațioase,
Și-i arunca privirile-i sfioase
Vai! Nesimțind a focului dogoare.*

*Mai mult... mai mult s'aprozia gingașul,
Dar la pământ căzu ca o petală
Cu aripile arse fluturașul.*

*Privind cu ochii umeziți de lacrimi
La victima din noaptea sepulcrală,
Eu am văzut sfârșitul unei patimi.*

MI-E SOMN...

*'Mi-e somn... 'mi-e dor de crisanteme
Să 'și doarmă somnul lor pe mine...
Sunt obosit așa de vreme —
'Mi-e dor de liniștea ce vine...*

*'Mi-e somn... 'mi-e dor de crisanteme
Să-mi decoreze 'n taină lutul;
Sunt obosit așa de vreme —
M'o recrea Necunoscutul...*

*Să 'și doarmă somnul lor pe mine
E visul care mai rămâne
Realității de ruine
Din fantaziile păgâne...
'Mi-e dor de liniștea ce vine !..*

DIN LITERATURA CERULUI

COMETELE IN LITERATURĂ

(FRAGMENT)

Dintre toate corpurile cerești, cometele sunt acelea cari au atras mai mult atențiunea maritorilor și cari au avut mai multă influență asupra sufletelor lor, în toate timpurile.

Intreaga boltă cerească, cu toate mărețiile ei, nu atrage privirile popoarelor; obicinuința le face să fie indifferente pentru lucrurile pe cari le văd zilnic. Când însă se întâmplă o eclipsă de soare ori de lună; când apare vreunul din acele înflăcărâte corpuri rare, toți suntem cu ochii pe cer, nestiind dacă trebuie să ne temem sau trebuie să admirăm:

*Tu, miraculos glob care de-asupra
[cerului nordic
Indrepti neobiceiuitul tău drum,
[teribilă pălpând,
Atât de diferit de celelalte lămpi
[ceresti a căror fixă lumină
A desfiat din secol în secol copii
[pământului;
Tu, stăpina ce izbucnești din
[împărățiile spațiului,
Cu o orbătoare măreție, în
[noaptea ceri tăcută
Cu coama te futurând cu pletele
[lunii
Alc Atalantei, ori cu ale acelu
[fluminoase fecioare
Urmăriți de Phoebus, — spre
[tine, în sus vei ridica
Multe îngrozite frunți
[înobiceiuită cu cerul
Și multe lumi vei spășia cu o
[adâncă teamă.
(John Webb)*

Chinezii, cu multe mii de ani înaintea erii creștine, au notat aparițiile de comete în ANALELE lor. Chaldeenii, Egiptenii, Grecii, sau ocupat cu aceste astre, în literatură însă, cometele apar mai întâi în poezia Grecilor și apoi în cea a Latinilor:

*Casca lui Achilles lucea
Cu roșia stea care din coama sa
[înflăcărata
Imprăștiie boli, pestilență și
[trăzboiu.
(Homer — Iliada)*

*Scutul său arunca focuri,
[înțocmai cum în noaptea
Comete sângeroase lugubru
[strălucesc.
(Virgil-Eneida)*

*Nici odată nu a căzut trznelul
[atât de des pe timp senin
Și nici alătea teribile comete nu
[s'au aprins.
(Virgil-Georgice)*

Apariția lor bruscă, strălucirea lor, ades foarte mare, forma lor, unite cu ignoranța oamenilor, au făcut din comete, în toate secolele, nu numai un obiect de admirare dar și de groază, un izvor de superstiții:

*Cometele sunt profesii
Nenorociri;
Așa spun poezii
Nu numai ai timpurilor vechi
Ci spun și cei de azi,
Cari strigă pe față:
Pocăște-te, o lume,
Fă-te mai bună.*

Aaron Burckardt, fost magistru în Hamburg și care la 1815 a scris „Cometen Predigt”, teatrosă, notând caracterul spăimântător al cometelor, dă însă sfaturi cuminti celor prea fricoși:

*Străluceste în aer o groznică
[cometă
Semn de mânie a lui Dumnezeu.
Ce va aduce îi va spune
[sfârșitul;
Fii cuminte, cezi ce a făcut și
[altora.*

Se credea că cometele anunță nenorociri mai ales celor mari ai lumii: împărați, regi, prinți, cardinali:

*Când mor cerșetorii mi se văd
[comete pe cer;
Însăși cometele se aprind în sus,
[anunțând moartea prinților.
(Shakespeare-Iuțiu Cezar)*

Cometa din 836 a fost pusă în relațiune cu moartea lui Constantin cel Mare; cea din 451 ar fi anunțat moartea lui Atila; aceea din 455 moartea lui Valentinian

alte comete au fost crezute prezicătoare ale morții lui Merovee, Chilperic, Mahomed, Carol cel Mare și alții nenumărați:

„La începutul lui Iulie, spune o veche cronică franceză, apără un semn pe cer numit cometă, denotând strămutarea regatului, căci Filip, regele, care de demult era bolnav de friguri la Mantua, sfârși ziua lui cea din urmă la 14 Iulie 1223.”

Jean Gales Visconti era bolnav când a apărut cometa din 1402. Îndată ce o văzi el pierdă speranța de a mai trăi: „Căci, zise el, tatăl meu pe patul de moarte ne-a spus că după arătările tuturor astrologilor, cănd vine rândul să murim, apare pe cer o asemenea stea timp de opt zile.”

Acest prinț nu se înșelă, adăugă istoricul ce ne-a transmis cuvintele sale, căci a murit câteva zile mai în urmă.

Cometa din 1556 e cunoscută în istorie ca „Cometa lui Carol Quintul”. Tradiția spune că apariția ei a înspăimântat pe acest împărat care, crezând că îi anunța moartea a exclamat:

„Citește sfârșitul meu apropiat în acest strălucitor semn! crezând, apoi, că influența acestei comete care îi viza pe dânsul, ca pe cel mai puternic dintre suveranii de pe atunci, ar putea să fie înlăturată dacă ar deveni un simplu particular, Carol Quintul a abdicat, călugărindu-se. Mignot a stabilit, însă, că împăratul a abdicat cu un an înaintea apariției acelei comete falșoase.

Dar au fost și „des esprits forts” printre atâți superstițioși. Așa Veaspasian, bolnav, se adresă un răzând curtenților ce șopteau între ei despre o cometă ce totmai apăruse și de boala împăratului: „Steaua aceasta cu coamă nu mă privește pe mine; eu ameninț mai degrabă pe regele Partilor care e foarte păros, pe când eu sunt chel.”

Dar nu numai moartea celor mari se credea că anunță cometele.

le; nenunțate erau calamitățile
ce ele aduceau:

Căpătătoare stea
Amenință lumen cu foame, boli
[și războaie]

Prinților se-aduce moartea,
[Regatelor multe greutăți,
Tuturor statelor, inevitabile

Păstorilor rade, plugarului vreme
[rea,

Navigatorilor furtuni, orașelor
[trădări.
(Du Bartas)

Clopoțele iluziei răsună toate cu
[sgomol

Via profetice și dispar iarăși
Cerul credinții e cu totul în
[trădări

Iar de asupra țării picește o
[cometă roșie.
(Alt. Moissner)

Iohan Gallus, predicator în
Erfurt pe la 1850, scrie:

Ce lumbă e aceea de pe cer
Care se arată atât de

E o cometă. Ce vrea dela noi
Nu trebuie să rămână mai mult
[acolo!

Și tot de același:
Când apar cometele
Aduc cu ele, de obicei groază și
[lacrimi.

Superstiția se reprecutează până
în timpurile noastre și până
în versurile lui Schiller din Wal-
lenstein:

E vremea lucrărilor și a
[nevoilor.

Pe cer se arată somne și minuni
De nori, coji roșii ca sângele:
Atârnă mantia de războiu a lui
[Dumnezeu.

El a atârnat cometa ca pe un
[biciu

Ce stă amenințată la fereastra
[cerului.

Lancea întregă e o rale a
[plăngerii.

Areu bisericii încotă în sânge.
Shakespeare arată că cometa e
[O stea

cu coadă de foc și înromată de
[sânge

De altfel marele dramaturg,
în opera sa, face numeroase alu-
sii la comete și la rețetea ce el
aduc.

(Gala, Donna

UMBRE

Sunt goi și obidiți
Copacii
Par umbre împletite
Pe alee.
Iar când în noaptea rede
Coborâtă din înghețuri,
Năpraznic șueră
Prin ramuri desfrunzite
Vântul,
Infiripează-un cânt
Din altă lume,
Un cânt ce 'ngând
Vremurile apuse:
Ecoul unei vieți ce se freamută
Uitată,
Ecoul unei vieți pe care
Nesfârșitul
Din nou vrea să-i găsească
(intruparea
.....
Par umbre
Desfrunți copacii
Par umbre împletite
Pe alee.

Petre Ghiță

EPIGRAME

Unui ofițer ce se chea-
mă ELEFTER.
Ce nume predestinat
Are bietul ofițer?
Faptul este constatat:
Totdeauna e... lefter!

Unui căpitan
de artilerie.
Să comande-o baterie
Pentru dânsul e un chin,
Ii place n schimb să comande
Bateriile... de vin!
Const. P. Fhotrivye

FULGERĂRI

Drapel — O icoană în care
palpita sufletul Patriei.
Obuze — Cele mai grele cu-
vințe, adresate adversarului.
Generalism — Directorul de
scenă al teatrului războiului.
Revoluție — O mamă înedu-
nită, care își omoară copiii.
Egoism — O forță supremă,
care tinde spre un singur țel.
Victoria.
Tribut (de sânge) — Altonaj
Patriei
Solonle Ivanovici

MARI DISPĂRUȚI

BENITO PEREZ-GALDOS

de LEONTIN ILIESCU

Războiul acesta mare a făcut ca societatea să acopere cu vâlul uitării pe marii săi evangeliști. Astfel, — s'a stins într-o iarnă de spaimă, un mare sculptor Auguste Rodin, — și slabe ecouri le presă au adus vestea morții sale până la noi. Tot astfel, o știre laconică din ziarele franceze, ne-au adus vestea că, zilele trecute, a încetat să mai lumineze — ca incarnație pământească — flacăra vieții celui mai mare scriitor de astăzi al Spaniei: Benito Perez-Galdos.

Foarte puțin cunoscut la noi, abia acum doi ani, scriitorul acestor rânduri l-a tâlmăcit în românește o carte de mare valoare literară, editată încă la ani adolescenții. E vorba de romanul *Marianella*, care abundă în scene de o duioasă minunată și în conflicte sufletești de un dramatism sguduitor, precum scriam în prefața traducerei românești.

Galdos a murit la Madrid. Membru al Academiei Spaniole, acest scriitor e un povestitor care sparge zidurile cetății sale ca să aparțină unei generațiuni mondiale, iar nu unei singure țări.

S'a născut în insulele Canare, la Las Pohnas, în anul 1845. A scris la început romane patriotice ca: *La factura de Oro* (1871) și *El Audace*. Succesul acestor scrieri îl făcu să dea la lumină *Episodios nacionales*, o povestire adevărată, foarte mișcătoare, romantică și politică, a Spaniei în veacul al XIX-lea, în care simți parcă avântul patriotic al lui Erckmann-Chaterian.

Cele mai cunoscute romane

ale sale sunt: *Boylle* (1873), *Napoleon en couratin* (1874), *Calice* (1874), *Juan Martin el Embricnada* (1874), *La batalla de los Aroguiles* (1875), *El terror de 1824* (1877), *Marsoriela* (1903) și încă alte zece romane.

E o activitate literară destul de fecundă și care se ridică, prin cuprinsul ei, la cele mai de sus realități morale. Dar dacă forma povestirilor sale e personală și sugestivă, vectorile sale în teatru sunt strălucitoare. În direcția aceasta a scris mai mult drame: *Realidad*, *la Loca dela Casa*, *lo de Soen Acintin*, *los Condonados*, *Doda Perfecto*, *Electra*, *lo Fiero*, unele reluate după romanele cu același nume.

Perez-Galdos a fost director la *Revista de Espana* și a colaborat la *Eema Espanala Progreso Agricole*, *lo Alhambra*.

A mai scris romane ca *Doctor Cereteno*, o continuare a *Marianellei*, *lo de Bringas*, *lo Prohibido*, *Incongnito* și altele în care es la iveală tipuri reprezentative ale vieții spaniole, adânci cercetări de moravuri și suflete omenești, așa cum numai o mână măastră le poate smulge din noianul de frământări ce neliniștesc de când e lumea acest amestec de pământ și cer, care se chiamă om.

Și acum, ca încheiere, nu pot să nu redau aceea ce cred că ar caracteriza mai bine personalitatea acestui suflet de artist.

Sunt ani de când Benito Perez-Galdos a fost sărbătorit pentru activitatea sa literară de 25 de ani. Un banchet admirabil, întrunise împrejurul aceleiași mese, alături de vestita inteli-

gență a Spaniei, pe toți prietenii și admiratorii acestui puternic răscolitor de suflete. Fiecare a ținut să-și exprime admirația în fața acestui mare gânditor. La urmă însă, când sărbătoritul trebuia să răspundă tuturor acestor manifestațiuni de dragoste, Perez-Galdos nu mai era nicieri.

Ce l'a putut împiedica care pe acest puternic colorit și scormitor de suflete, al cărui verb impetuos și lapidar te înăbușează dela celă dintâi rânduri, ce l'a putut opri să-și rostosească toastul protocolar?

Au nu vorbește destul opera în numele său?

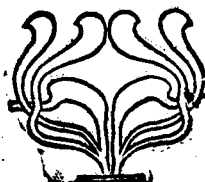
Vremea noastră, prea grăbită să-și împlinească rosturile pe pământ, nu mai dă oamenilor răgaz să se preocupe cu atâtă grije, și de cele ale spiritului.

Totuși, piscurile căgării nu mane poartă pe ele adevărate coloane de foc, chemate să lumineze calea oamenilor spre necunoscutul de mâine.

Întro zi — care nu va fi a generațiunii noastre de jertfiți — se va cinsti în alt chip sărbătoarea eroilor lumii și atunci, în liniștea dospită cu lacrimile noastre, visătorii pământului vor fi mai înțeleși, iar memoria lor neperitoare va împodobi mai cu dreptate bulevardele civilizatei oamenilor, tot atât de măndre ca și natura care le zămisce.

Dar atunci și cerul va putea să strige pământurilor: „Adevăr zic vouă: aceasta e fapta omului zidit după chipul și asemănarea mea”.

Leontin Iliescu

DIN TRECUTUL NOSTRU GLORIOS

TUDOR VLADIMIRESCU

II

La boerul Moangă trage când sosește în T. Jiuului, îl face ispravnic al Gorjului și împreună cu el începe să-și strângă panduri, închizând pe mulți boeri în mănăstirea Temeana, de teama unei răscoale protivnice, și lăsându-l paznic pe Drăghicianu Sârbu. Din sat în sat, ademenindu-i cu vorbe mari, făgădueli și mai mari, arătându-le josițiile ciocoiilor, izbuti să-și strângă cam la 1000 de panduri, pentru a jertfi pe ciocoi — cum le spunea. Și boeri adevărați tot îi îndemneau și chiar își dădeau copiii la Tudor în pandurie. Se pomenește de Argintaru, Hârgot, Orleanu, Garfa, Sârbu și alții, boeri de neam, de sub steagul lui Tudor. În drum, trecând prin Ilovăț a pus și a omorât pe ispravnic, răzbunându-se de vechile-i dojană, că — era maijos, lucru mare de iute și mânios, crunt la vorbă și la faptă, de se mânia, nu mai vedea înaintea ochilor — spunea de multe ori baba Tânăsoaia, care-i îndrăgise odată și-i fusese iubită. În tot drumul merindele și voșturile se înmulțeau. De la Cernet la Strehala,

la Filiaș, și apoi trec Oltul. Pandurii, socotindu-se în felul hajducilor, prinseră a jefui și a se deda nelegiuirilor. Erau pedepsiți aspru cei dovediți. La București sosind au tăbărât la Cotroceni. Nu mult, apoi, tăbărâra și rușii lui Ipsilante la Colentina. Turcii veneau pela Giurgiu și Calafat. Tudor scrie două scrisori Pașilor, arătându-le cum el contra grecilor s'a sculat, nu a turcilor. Pandurii și căpitaniii lui prinseră a murmura împotriva-i, din pricina severității sale. În adevăr, Tudor pedepsea cu moartea orice nesupunere. În drum îi pedepsea la fiecare popas, după o judecată scurtă, dar matură. Pe vinovați îi spânzura de crăcile copacilor fără multă zăbavă, chiar căpitani fiind ei. Astfel, un iubit căpitan al său, fecior de boer din Gorj căpitanul Urdăreanu este prins cu argintării de jaf, se mai află, în urma unei plângeri, că tot el a necinstit copila unui sătean, și, fără să țină seamă, Tudor îl spânzura de craca unui stejar...

Și glas ridicat-au pandurii, mai indecanta căpitaniii, cum că nemulțumirea le era mare, de vrut-au să plece și singur

să-l lase; în gând și moartea lui Tudor iar îi veselit, că ei în lături n'ar fi ferit nici măcar o lecută.

Se hotărâse să plece, ia cu el numai trei oameni, spunând la plecare: De nu viu până poimăine, dus is, să mă plângeti!

Într-o păduree i-au sărit în spinare greci, cam 100 la număr, i-au pus lanț de brate, l-au legat de sea, pe sub pântecile calului, și așa l-au dus până în preajma Târgoviștei, de l-au măcelărit. Pandurii trecuseră Oltul totuși să se bată contra turilor nu au primit cu tot, căci acum cereau pe Tudor. Ioniță și Drăghiceanu Sârbu, au fugit călări, neprimind comandă grecească. Pe drum s'au întâlnit cu o poteră turcă. Au avut norocul să se închiză într'un beciu de piatră, și de acolo prin gaura (mâzgan) ușei, au omorât o mulțime de turci împuscându-i. Au putut fugi mai departe, de au ajuns la vetrele lor, trudiți și morți de foame. Aripis, calul lui Tudor, ce-l călărea Ioniță Sârbu a picat fulgerat de oboseală chiar în elpa sosirei, în o grada caselor.

N. N. Sârbulescu

Culege-ți lacrimile

*Culege-ți lacrimile tale,
Ce isvoresc dintr'un alean
De dor muncit, fără speranță...
Din simțuri răscolite'n van.*

*Culege-ți-le și le strânge
În cupa gândului tău trist,
Ca în aceia 'n care strânse
Căldul, sângele lui Christ*

*O, stropii lacrimelor tale
Înroura-vor al tău dor...
Vor stinge'n sufletu-ți vâpaft
Ne'npărtășitului amor.*

A. Krainik

Teatrul Național

BAIA DOMNITEI, dramă în 4 acte de C. Răuleț.

Marele actualei direcțiuni eridențioasă tot mai mult, prin soliditatea acordată literaturii noastre dramatice. Incașmă că Teatrul Național, a intrat în făgășul mențrei sale, a înțeles că literatură noastră dramatică, mult-pățină cât avem, trebui încurajată: nu se face, că aproape săptămânul „premieră” Teatrului Național o formeză o piesă originală. Nu poate fi decât foarte im-lucător pentru viața noastră culturală.

***

După „Fără rezămă” frumoasă dramă a domnului Floru, „Baia Domniței” de C. Răuleț — un nou succes pentru Teatrul Național.

Cel mai din punct de vedere al originalității drama aceasta nu e ideală, posedă calități estetice remarcabile. Autorul, — pe care îl cunoaștem din multele sale succese dramatice, — reprezentate și nereprezentate, se prezintă de dată aceasta cu o dramă „în stil mare”: cu o acțiune condusă abil în cursul celor 4 acte, cu o dramă psihologică puternică și cu detaliu mișcătoare redată. Numai că drama n-are cășu de puțin culoare locală, n-are nimic românesc în ea, și dacă eroul nu ar avea nume românesc, s-ar părea scrisă de un autor modern fran-

cez; e de factura teatrului continental francez.

Teza mediul chiar, sunt streine nouă... de aceea, mă întreb, va fi înțelesă dramă d-lui Răuleț? Va prinde? Problematic! Un pictor realizând „Baia Domniței” așterne pe pânza trăsăturile iubitei sale, o femeie măritată, Soțul află, vede tabloul, — un capod'operă — consideră ca o profanare expunerea e încredințat de legăturile lor vinovate, ucide pe pictor, pe soție și se omoară. În ansamblul ei, drama aduce, cu idee principală, cu „Samson” a lui Bernstein, Eroul își dă scama de ce țace, distruge pe alții, se distruge și pe el.

Tratarea e meșteșugită, se cunoaște autorul dibaci, obișnuit să orânduiască totul cu ușurință, să gradeze acțiunea, și să plaseze bine scenele de efect. Motivările psihologice pe alocuri nu în deajuns reliefate. Soțul îngelat e de o brutalitate ferocă, goloș până la oboseală, aprins și puțin hotărâre lui sunt gândite și executate cu cel mai glacial calm.

Câteva scene puternice, redată literar, ridică considerabil valoarea acestei drame. Interpretarea valoroasă: d. Boffinski — cu convingătoare artistului înamorat de arși sa — s-a studiat în deajuns rolul, a realizat un succes deplin, ce se va menține în cariera sa. D-ra M. Zimniceanu se afirmă din ce în ce mai mult. D-ra Lunecescu bine. D-na Ciureșcu în

vervă ca în totdeauna. Restul mădiocru. Montarea îngrijită, frumoasă chiar. A început să se muncească serios la Teatrul Național.

Teatrul Carol cel Mare

PHI-PHI operetă în 3 acte de Willemetz și Solar; Muzică de Cristiné.

Compania de operetă dela teatrul Carol cel Mare, a obținut un nou și durabil succes.

Poziția avea un succes în țara noastră foarte ușor, trebuie însă să cunoaști dispozițiile publicului să știi ce vrea, să știi ce aplaudă și la operetă, — unde totul trebuie să fie numai distracție — trebuie să știi ce gen de distracție amuză mai mult.

Compania Nicolau și-a dat cămăna de aceste adevăruri, și pentru că publicul nostru îi place pi-canterile, muzica melodioasă ușoară, spiritele cu 2 înțelesuri, situațiile riscate, i-a dat o operetă ce intruneste toate aceste calități, în plus, pornografia. Din acest punct de vedere „Phi-Phi” e o delicioasă operetă, numai pentru domni și doamne. Să nu se uite că are marcă franceză, că autorul muzicii e cel mai cunoscut autor de șansonete al Parisului. Interpretarea la înălțimea textului, ușoară, cu destulă înclinare spre bufonerie, Montarea remarcabilă.

V. P.

STROPI DE ROUĂ

de Vasile Militaru.

Cobuz, St. O. Iosif și Goga au dezvoltat — consacrand-o — poezia țărănească. Vasile Militaru readuce în literatură eleganța pastozurilor lui Alexandru, sub o altă formă.

Tablourile no care le evocă sunt fermecătoare: o țărănească s'a tăiat la deget secerând, își pune secera care lucește în bătaia soarelui, pe gât. Poetul îi pare O sfântă încununată cu un pătrar de lăună nouă. Căre odată, cum este, în poezia „în Armistitiu”, devine nepătat.

În stă de straje pe urdele. Vale în vale, în urma trăsăturii, un sat.

Poate să distingă biserica și casele, pe care le recunoaște. Recunoaște în depărtare și cimitirul, căci este satul lui. Satul în care s'a născut și în care îi trăiesc părinții. De o dată apare pe șoseaua care se duce spre biserică un convoi funebru.

Cine să îi murit? bătrânul lui tată, mama lui sau un străin.

Aude clopotele de la biserică și nu se poate duce să sărute pentru ultima oară pe mama lui moartă, poate. Trăsește dușmanului îl despart și apoi e de straje.

Acolo în vale convoiul se în-

dreaptă încot spre cimitir.

Forma poeziei din Militaru este înzestrată. Versul cuprinde „făcile” și „fetele” verbale, în versuri care nu sunt artificiale unei sfertate.

Un defect de care ne izbim căte odată în volumul poeziei lui V. Militaru este acela al cuvintelor prozaiice care ies bine auzul în mod neplăcut.

Dar la țară nu căsăști digmante și mășșuri.

De ce întrebăm pe d. Militaru, cuvinte din dialectul moldovenesc? Eu nu știu moldovenă.

N. M.

Ecouri

Numărul 1 al Universului Literar va apărea în data 15 Februar.

D. O. Iosif va da în sala de concert.

A. O. Iosif, sonete și poemuri, cu prefăcerea și apreciațul lui C. M.

Este alegere de poezii eroice, pline de un sentiment înălțător, pe care o recomandăm cu toată sinceritatea cititorilor de artă cinstită și adevărată.

De vânzare la toate librăriile din România Mare.

Pictorul M. Teșanu a deschis o interesantă expoziție a prețioaselor sale lucrări, în saloanele Casei Crețulescu, din calea Victoriei.

A apărut: „ILUSTRATIA NEAMULUI NOSTRU”, No. 6, pe luna Decembrie.

Este cea mai frumoasă și cea mai interesantă revistă, ILUSTRATA din câte au apărut la

noi, cu colaborarea celor mai de seamă scriitori: Al. Macedonski, V. Voiculescu, D. Nănu, Cridău, A. Măndru, I. Dragoslav, Cristu Vintilă Panu, Nichita Macedonski, etc. chila Macedonski, etc. etc.

Redacția și administrația: str. Belvedere, 14. București.

Domnii autori cari doresc să aibă în revista noastră dări de seamă asupra volumelor noi apărute, le pot trimite pe adresa Universului Literar.

Jocuri Distractive

4. ARITMOGRIF

1					
3	7	5	9		
1	6	2	8	9	6
5	9	23	9		
4	7	10	6		
8	9	6	2	11	
1	15	1	9		
4	9	15	5	2	11
3	13	15	17	15	6
5	7	5	10	9	
					11

Oela I-II un mare port comercial din Europa.
 Numerile subliniate ne dau ar numele unui mare port.
 No. 13 este întrebuințat de două ori.

5. JOC IN ZIGZAG

de Stelian Mihăilescu

- ... Figură geometrică
- ... Măsură
- ... Instrument muzical
- ... Numeral
- ... Fiară sălbatică
- ... Exclamație la dăradă
- ... La țară

6. ȘARADĂ

de Elena St. Popescu

Din trei părți sunt format
 Prima parte e vocală
 Pe a doua de-o dorți
 Între exclamații, o găsiți
 Și a treia e o notă muzicală
 Tot cuvântu' împreună
 Un zbir mare ați aflat.

7. ARITMOGRIF

de Spathy R.

1	17	3	7	4	Nume
14	1	18	21	8	comandant lunc (jovars)
12	1	6	10	7	11. Păzitor
4	8	6	10	7	Titlu
7	11	1	6		Pantaioni
1	4	12	5	13	1 Știință

Inițialele și finalele de sus în jos dau numele unei țări cu capitala ei.

8. ȘARADĂ

de Nonu

Unul nume de femeie,
 Altul, nume de bărbat
 Primul este o ebreie
 Ultimul român curat;
 Amândouă împreună
 Se prepară cam turcește,
 E o prăjitură bună
 Ce mănâcând, te lingi pe dește.

9. ARITMOGRIF

de Maria Stăneanu, Ploiești

7	14	7	14	6	12	4	14	atiment	
12	16	12	17	21	14	21		pe moșie	
11	14	21	7	14	9			în armata rusă	
14	9	21	12	16	12	18	12	9	14
									(medicament)
12	8	18	4	22					nume mascotă
19	14	18	17	14	21				malade epidemice
12	9	14	7	12	13	12			dușmani
21	18	14	21	14	21				la seceriș (șed)
1	6	14	3	9	14	17			bulgărești (lit.)
14	18	12	17	21	8	9			instrument acustic
20	1	18	8						în matematică
22	6	22	13						unealtă tâmplărie

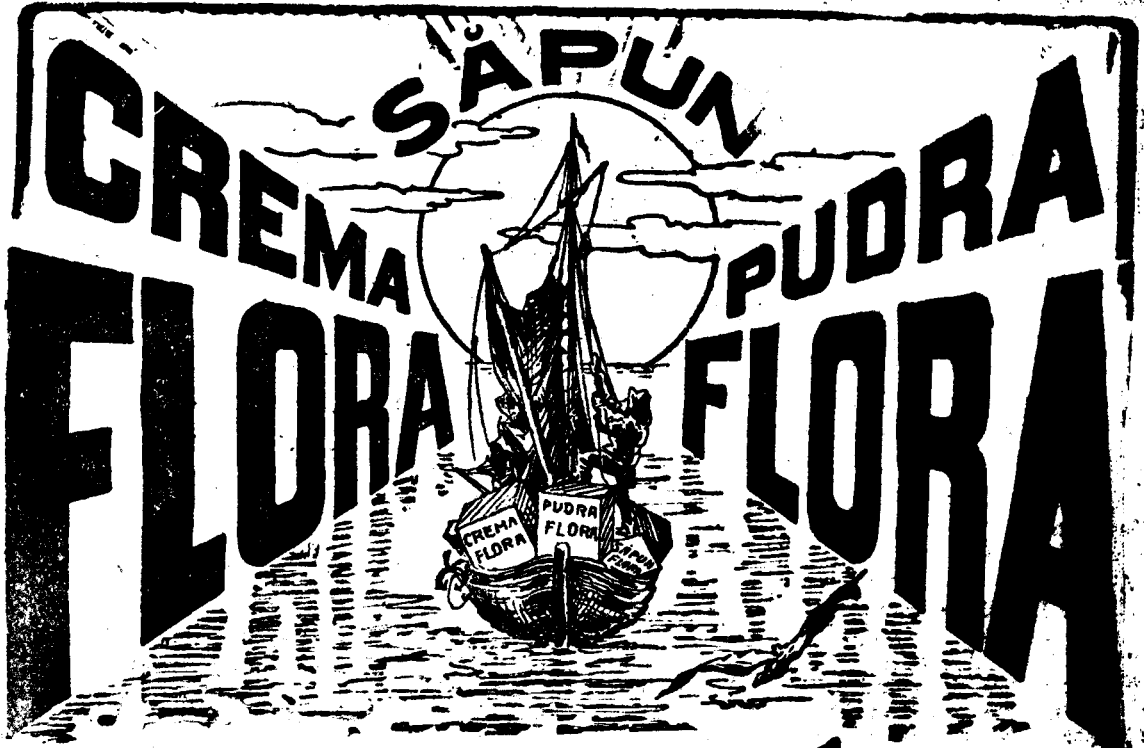
Inițialele de sus în jos dau numele unui vestit domnitor român, iar finalele de jos în sus, soborul țării.

Ziarul Călătorilor

— și al —

Științelor Populare

se citește ușor și învață pe toată lumea

Atelierele ziarului „UNIVERSUL”